

Materská škola – Nová Ves nad Žitavou 55

Smernica

**o prevencii a riešení šikanovania
a kyberšikanovania v materskej škole**

Názov organizácie:	Materská škola
Poradové číslo vnútorného predpisu:	1-2025
Účinnosť vnútorného predpisu:	1.9.2025

Riaditeľka Materskej školy - Nová Ves na Žitavou 55 vydáva smernicu, ktorej účelom je stanoviť pravidlá prevencie a riešenia šikanovania a kyberšikanovania v materskej škole. Smernica o prevencii a riešení šikanovania a kyberšikanovania je interný predpis, ktorého zmyslom je charakterizovať uvedenú problematiku v kontexte vymedzenia prístupov a metód, opatrení a postupov v rámci prevencie a pri výskyte týchto sociálno-patologických javov.

Čl. 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIE

1. Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy nevhodného správania, šikanovania a kyberšikanovania detí, možnosti preventívneho pôsobenia a postupy pri riešení šikanovania v podmienkach materskej školy.
2. Smernica vychádza najmä z:
 - zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), Smernice Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky č. 36/2018,
 - Dohovoru o právach dieťaťa,
 - interných predpisov materskej školy.
3. Na účel tejto smernice sa rozumie
 - a) šikanovaním v materskej škole obťažovanie formou spravidla opakujúceho sa nežiaduceho správania šikanujúceho voči šikanovanému, ktoré je motivované úmyslom získať nad šikanovaným prevahu, šikanovaného ponížiť alebo získať vynútené mocenské postavenie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctievajúceho, zámerne zraňujúceho alebo urážajúceho prostredia vo forme verbálneho šikanovania, fyzického šikanovania, psychického šikanovania, emocionálneho šikanovania, nebezpečného elektronického obťažovania alebo nebezpečného prenasledovania,
 - b) priamym šikanovaním šikanovanie, pri ktorom šikanujúci zameriava svoje konanie

priamo na šikanovaného opakujúcim sa úmyselným verbálnym, psychickým, emocionálnym alebo fyzickým násilím, pri ktorom sú spravidla prítomní aj účastníci šikanovania; je spojené s cieľom získať prevahu v kolektíve,

c) nepriamym šikanovaním šikanovanie, pri ktorom šikanujúci používa metódy a nástroje vzťahového násilia a emocionálneho vydierania, najmä v podobe prehliadania, ignorovania, zámerného vyčleňovania šikanovaného z kolektívu, šírenia nepravdivých alebo znevažujúcich informácií, citlivých zvukových záznamov (audiozáznamov), obrazových záznamov (videozáznamov) alebo zvukovo-obrazových (audiovizuálnych) záznamov o šikanovanom alebo manipulovaním názorov a postojov ostatných členov sociálnej skupiny k šikanovanému,

d) šikanujúcim dieťa alebo skupina detí, ktorí opakovane psychicky alebo fyzicky ubližujú šikanovanému,

e) šikanovaným dieťa alebo skupina detí, ktorí sú vystavení šikanovaniu,

f) účastníkom šikanovania dieťa alebo skupina detí, ktorí sú prítomní pri šikanovaní, alebo ktorí majú o šikanovaní vedomosť a nie sú šikanujúcimi ani šikanovanými,

g) dôvodom šikanovania najmä osobitná charakteristika šikanovaného spočívajúca spravidla v jeho zdravotnom znevýhodnení, pohlaví, náboženskom vyznaní alebo viere, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine, sexuálnej orientácii alebo rodovej identite, jazyku, sociálnom, spoločenskom alebo majetkovom postavení jeho rodiny, alebo iná osobná charakteristika spojená spravidla s nosením okuliarov, nadváhou alebo nízkou pohybovou gramotnosťou,

h) verbálnym šikanovaním opakované nadávanie, urážanie, posmievanie sa, dobiedzanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, navádzanie na fyzický útok, prikazovanie šikanovanému vykonať určitý úkon proti jeho vôli, zastrašovanie, vydieranie alebo vylúčenie šikanovaného z kolektívu,

i) fyzickým šikanovaním nežiaduci a nechcený fyzický kontakt pre šikanovaného, pri ktorom šikanujúci šikanovaného opakovane bije, udiera, kope do neho, podráža ho alebo hádže do neho rôzne predmety, skrýva, poškodzuje, privlastňuje si alebo ničí veci šikanovaného,

j) psychickým šikanovaním a emocionálnym šikanovaním ubližovanie negatívnym ovplyvňovaním psychiky, emócií, nálady a duševného rozpoloženia šikanovaného, najmä opakovaným ponižovaním, zosmiešňovaním, zahanbovaním, opovrhovaním, ohováraním v jeho neprítomnosti, rozširovaním nepravdivých informácií alebo urážaním rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb,

k) elektronickým šikanovaním (ďalej len „kyberšikanovanie“) verbálne, psychické šikanovanie a emocionálne šikanovanie uskutočňované v kybernetickom priestore bez fyzického kontaktu šikanujúceho a šikanovaného prostriedkami informačnej a komunikačnej technológie, ktoré môže mať aj anonymnú povahu, a pri ktorom šikanujúci dokáže uskutočniť útoky z rôznych miest, pričom šikanovaný sa o napadnutí nemusí okamžite dozvedieť a nemusí byť schopný identifikovať šikanujúceho; zverejnené informácie, fotografie, audiozáznamy a videozáznamy môžu byť prístupné veľkému počtu osôb a môže byť náročné ich odstrániť z kybernetického priestoru.

Za šikanovanie sa nepovažuje

- a) jednorazový alebo impulzívny prejav násillia alebo agresie medzi deťmi akútnym neovládnutím emócií, ktoré bezprostredne odznievajú,
- b) prejav násillia alebo agresie medzi deťmi mimo materskej školy, ktorý nevyplýva zo vzťahov medzi deťmi v materskej škole, okrem kyberšikanovania,
- c) nezhoda medzi zamestnancom materskej školy a dieťaťom súvisiaca s výchovno-vzdelávacím procesom.

Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku proti

- a) občianskemu spolunažívaniu alebo
- b) majetku.

Skutočnosť, že šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkého veku nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody.

Zamestnanec materskej školy, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie k prevencii a riešeniu šikanovania, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin

- a) neprekazenia trestného činu,
- b) neoznámenia trestného činu alebo
- c) ublíženia na zdraví.

Čl. 2

CHARAKTERISTIKA ŠIKANOVANIA A KYBERŠIKANOVANIA

Definícia šikanovania

1. Šikanovaním sa rozumie úmyselné, opakované agresívne alebo ponižujúce správanie jednotlivca alebo skupiny detí voči inému dieťaťu alebo skupine detí, ktoré sa nevedia alebo nemôžu účinne brániť.

2. V podmienkach materskej školy môže mať nevhodné správanie podobu: fyzického ubližovania, slovných útokov, zastrašovania, vyčleňovania z kolektívu, ničenia osobných vecí, zosmiešňovania alebo ponižovania.
3. Kyberšikanovanie je forma šikanovania realizovaná prostredníctvom informačných a komunikačných technológií, najmä internetu, sociálnych sietí a mobilných zariadení.
4. V materskej škole sa kyberšikanovanie môže prejavovať najmä nevhodným zverejňovaním fotografií alebo videí detí, šírením urážlivých správ alebo nevhodnou komunikáciou prostredníctvom digitálnych technológií.

Čl. 3

PREVENCIA ŠIKANOVANIA JE SÚČASŤOU VÝCHOVNO-VZDELÁVACIEHO PROCESU MATERSKEJ ŠKOLY

Pri prevencii šikanovania materská škola dbá na vytváranie bezpečného prostredia, v ktorom sa vznik šikanovania aktívne obmedzuje. Pri prevencii šikanovania materská škola primerane pôsobí na deti podľa ich veku a psychickej úrovne a intelektuálnej úrovne s dôrazom na hodnotovú výchovu. Za prevenciu šikanovania v materskej škole zodpovedá riaditeľ školy. Riaditeľ školy zabezpečuje činnosti súvisiace s prevenciou šikanovania prostredníctvom činnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Prevencia šikanovania sa zabezpečuje najmä

- a) využívaním takeého obsahu výchovy a vzdelávania a takých metód a foriem výchovy a vzdelávania, ktoré posilňujú úctu, toleranciu, empatiu a solidaritu detí najmä voči sebe navzájom,
- b) aktívnym sústavným výchovným pôsobením pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca vrátane prejavovania záujmu o problémy dieťaťa v materskej škole a mimo nej,
- c) dlhodobou strategickou činnosťou, realizáciou overených preventívnych programov s doplnením o činnosti neformálneho vzdelávania najmä prednášky, diskusie, organizovaných materskou školou alebo inými subjektmi a mimoškolskými činnosťami, ktoré posilňujú v deťoch úctu, toleranciu, empatiu a solidaritu najmä voči sebe navzájom,
- d) spoluprácou s rodičmi alebo inou fyzickou osobou, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, poručníkom alebo opatrovníkom (ďalej len „zákonný zástupca“), alebo so zástupcom zariadenia, v

ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, výchovné opatrenie, neodkladné opatrenie alebo ochranná výchova, výkon väzby alebo výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „zástupca zariadenia“),

- e) aktívnym prístupom orgánov školskej samosprávy pri navrhovaní a prerokovaní školského poriadku, školského vzdelávacieho programu a opatrení školy k prevencii šikanovania,
- f) spoluprácou materskej školy so zariadeniami poradenstva a prevencie, pričom pri prevencii šikanovania zariadeniami poradenstva a prevencie sa informovaný súhlas zákonného zástupcu nevyžaduje.

Riaditeľka materskej školy alebo poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec posudzujú navrhované činnosti podľa odseku 4 písm. a) až e) z hľadiska predchádzania nežiaduceho vplyvu na deti v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie.

Riaditeľka materskej školy alebo poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec priebežne informuje zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia o opatreniach materskej školy pri prevencii šikanovania najmä na webovom sídle školy, alebo na triednej schôdzi zákonných zástupcov v materskej škole.

Riaditeľka materskej školy zodpovedá za systémové aktivity materskej školy pri prevencii šikanovania.

Riaditeľka materskej školy v spolupráci s pedagogickou radou a orgánmi školskej samosprávy:

- a) rozpracúva opatrenia materskej školy pri prevencii šikanovania v školskom poriadku,
- b) zabezpečuje dôkladný výkon dozoru v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať.
- b) zapája do prevencie šikanovania orgány školskej samosprávy a zriaďovateľa,
- c) zverejňuje kontaktné údaje právnických osôb, ktoré sa zaoberajú prevenciou a riešením šikanovania,
- d) zabezpečuje povinnosť zamestnanca školy bez zbytočného odkladu oznamovať podozrenie zo šikanovania a prijať zodpovedajúce opatrenia,
- e) oboznamuje zamestnancov materskej školy so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,
- f) zabezpečuje poučenie zamestnancov materskej školy o skutočnosti, že šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku alebo skutkovú podstatu trestného činu,
- g) zabezpečuje poučenie zamestnancov materskej školy o skutočnosti, že šikanujúcemu môže byť uložené opatrenie vo výchove okrem šikanujúceho, ktorým je dieťa materskej školy, a o skutočnosti, že ak šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkeho veku, nie je

to prekážkou na podanie trestného oznámenia a na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú šikanujúci spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú spôsobil na zdraví,

h) informuje zamestnancov a zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia o postupe pri zistení šikanovania.

Čl. 4

PREVEROVANIE PODOZRENIA ZO ŠIKANOVANIA

Riaditeľ školy, alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zostavuje skupinu zamestnancov materskej školy, ktorá navrhuje a zabezpečuje postup pri riešení šikanovania; jej členmi sú najmä triedny učiteľ, pedagogickí zamestnanci.

Opatrenia, metódy a postupy pri obmedzovaní šikanovania a nápravy jej dôsledkov sa navrhujú tak, aby zodpovedali vývinovej zrelosti, emocionálnej zrelosti a veku šikanujúceho, šikanovaného a účastníkov šikanovania, vrátane detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Riaditeľ školy, alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec pri preverovaní incidentu, ktorý zahŕňa podozrenie zo šikanovania bez zbytočného odkladu najmä zabezpečí pomoc a ochranu potencionálnemu šikanovanému,

- a) zabezpečí pomoc a ochranu potencionálnemu šikanovanému,
- b) zabezpečí, aby v priebehu preverovania nedošlo k ďalšej konfrontácii medzi potencionálnym šikanujúcim a potencionálnym šikanovaným,
- c) informuje zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia potencionálneho šikanujúceho, potencionálneho šikanovaného a potenciálnych účastníkov šikanovania,
- d) spíše a zaeviduje záznam o incidente.

Riaditeľ pri incidente podľa odseku 3, podľa potreby, kontaktuje

- a) zariadenie poradenstva a prevencie,
- b) orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- c) okresný úrad, ak ide o podozrenie zo spáchania priestupku, alebo políciu, ak ide o podozrenie zo spáchania trestného činu,
- d) poskytovateľa záchrannej zdravotnej služby.

Riaditeľ materskej školy, alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec pri preverovaní podozrenia zo šikanovania

a) zabezpečí zistenie účastníkov šikanovania a ďalších svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov medzi účastníkmi šikanovania alebo medzi svedkami,

b) uchováva dôkazy o podozrení zo šikanovania v nevyhnutnom rozsahu a počas nevyhnutného času,

c) zabezpečí pri rozhovoroch podľa písmena a) prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov,

d) zabráňuje zľahčovaniu šikanovania a takému konaniu, ktoré môže viesť k neriešeniu šikanovania, preverovaniu šikanovania pod emocionálnym nátlakom alebo v prítomnosti iných detí alebo k zverejňovaniu informácií z preverovania šikanovania.

Čl. 5

OPATRENIA NA RIEŠENIE ŠIKANOVANIA A NÁPRAVU JEHO DÔSLEDKOV

Materská škola dbá na bezodkladné riešenie šikanovania podľa tejto smernice.

Vo vzťahu k šikanujúcemu riaditeľ materskej školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec

a) zabezpečí individuálny rozhovor odborného zamestnanca zariadenia poradenstva a prevencie so šikanujúcim za prítomnosti jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia s cieľom objasnenia motivácie, sociálneho a rodinného pozadia správania šikanujúceho a určenia ďalšieho postupu; časti rozhovoru sa môžu konať aj bez prítomnosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia, ak na to dá zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia preukázateľný súhlas,

b) navrhne podľa potreby intervenciu v zariadení poradenstva a prevencie, vrátane podporných činností v príslušnej triede a zabezpečí podmienky pre fyzickú a psychickú bezpečnosť detí príslušnej triedy,

c) môže podľa potreby uložiť opatrenie vo výchove

Vo vzťahu k šikanovanému riaditeľ materskej školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec

a) zabezpečí podmienky na fyzickú a psychickú bezpečnosť šikanovaného a podľa potreby zabezpečí zdravotné ošetrovanie,

b) zabezpečí šikanovanému bezodkladnú psychologickú pomoc a podporu,

c) zabezpečí šikanovanému podľa potreby cielenú a systematickú podporu najmä prostredníctvom zariadenia poradenstva a prevencie,

d) spolupracuje podľa potreby so Štátnou školskou inšpekciou, regionálnym úradom školskej správy alebo s Úradom komisára pre deti.

Vo vzťahu k účastníkom šikanovania riaditeľ materskej školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec

a) zabezpečí účastníkom šikanovania podľa potreby individuálnu podporu a poradenstvo so psychológom zariadenia poradenstva a prevencie,

b) zabezpečí skupinovú intervenciu v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie,

c) zabezpečí skupinové činnosti s cieľom smerovania detí k pozitívnym postojom a hodnotám a k rozvíjaniu schopnosti identifikovať sociálno-patologické javy primerane ich veku, najmä v rámci realizácie preventívnych programov, činností neformálneho vzdelávania.

Čl. 6

SPOLUPRÁCA SO ZÁKONNÝM ZÁSTUPCOM A ZÁSTUPCOM ZARIADENIA

Riaditeľ materskej školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec pri rozhovore so zákonným zástupcom alebo so zástupcom zariadenia šikanovaného, šikanujúceho alebo účastníkov šikanovania vo veci šikanovania dbá na zachovanie dôvernosti informácií.

O rozhovore podľa odseku 1 vrátane informovania zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia podľa čl. 4 ods. 3 písm. c), vyhotoví riaditeľ materskej školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zápis, z ktorého jedno vyhotovenie poskytne riaditeľ materskej školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zákonnému zástupcovi alebo zástupcovi zariadenia.

Čl. 7

ÚČINNOSŤ

Táto smernica nadobúda platnosť od 01.09.2025.

V Novej Vsi nad Žitavou, dňa 30.08.2025

